«ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ... ...ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ»

Αλέξης Χαρίτσης
Υφυπουργός Οικονομίας, αρμόδιος για θέματα ΕΣΠΑ

ΠΟΛΗ + ΠΟΛΙΤΙΚΗ / epoli.gr

ΠΟΛΗ + ΠΟΛΙΤΙΚΗ / epoli.gr

«Το αποφασιστικό ζήτημα σίγουρα δεν είναι ποιος θα διαχειριστεί τα χρήματα, αλλά αν θα υλοποιηθούν έργα, που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών και στις προτεραιότητες ενός συνεκτικού περιφερειακού σχεδιασμού. Σε αυτήν την κατεύθυνση, συνέργειες ανάμεσα στα δύο επίπεδα της Αυτοδιοίκησης μπορούν να είναι προωθητικές», επισημαίνει στη μεγάλη συνέντευξή του στα «ΠΟΛΗ + ΠΟΛΙΤΙΚΗ» και epoli.gr, ο Υφυπουργός Οικονομίας, αρμόδιος για θέματα ΕΣΠΑ, κ. Αλέξης Χαρίτσης, "δείχνοντας" την "πορεία", που πρέπει να ακολουθήσουν, Δήμαρχοι και Περιφερειάρχες, ώστε στη λέξη "όφελος", να ενωθούν κοινωνία, πολίτης, ανάπτυξη, οικονομία…

Ο κ. Χαρίτσης αναφέρεται στις μεγάλες μεταρρυθμίσεις που προωθούνται στο Δημόσιο, στα επίκαιρα θέματα των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών, των θεομηνιών, που έπληξαν μεγάλο τμήμα της Χώρας, και το ρόλο του Υπουργείου στην αντιμετώπιση των σοβαρών συνεπειών αυτών, αλλά και την Εκπαίδευση, την Υγεία.

Τέλος, από τη συνέντευξη δεν θα μπορούσαν να "μείνουν απ' έξω"…., τα «εντελώς συνειδητά και ενεργητικά, πελατειακά» πεπραγμένα παρελθουσών Κυβερνήσεων - όπως κατά λέξη αναφέρει ο Υφυπουργός - στη διαχείριση των Κοινοτικών κονδυλίων, αλλά και τα δικά του, του Υπουργείου του πεπραγμένα και κυρίως τα μελλούμενα…

> Δεν μπορεί να υπάρξει ανασυγκρότηση της Ελληνικής οικονομίας χωρίς την ενεργητική εμπλοκή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Υφυπουργέ, η ανάπτυξη "περνά" σε μεγάλο βαθμό από την Αυτοδιοίκηση και των δύο Βαθμών. Ποια τα άμεσα σχέδια του Υπουργείου προς αυτήν την κατεύθυνση και ποιες οι πρωτοβουλίες, ως προς την υποβοήθηση Δήμων και Περιφερειών, στην προσπάθεια επίτευξης του δυσκολότερου ίσως "στοιχήματος" της Κυβέρνησης;

«Η αποκέντρωση της ανάπτυξης αποτελεί για μας πολιτική προτεραιότητα. Δεν μπορεί να υπάρξει ανασυγκρότηση της Ελληνικής οικονομίας, χωρίς έναν ολοκληρωμένο περιφερειακό και τοπικό σχεδιασμό και χωρίς την ενεργητική εμπλοκή των τοπικών κοινωνιών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αυτή βέβαια καλείται να συνεκπονεί ένα συνολικό αναπτυξιακό και περιβαλλοντικό σχέδιο για κάθε περιοχή, όχι να προωθεί αποσπασματικά έργα.

Στο πλαίσιο αυτό, στηρίζουμε εργαλεία όπως, οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) και η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ), που έχουν Περιφέρειες και Δήμοι στη διάθεσή τους, κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο του ΕΣΠΑ. Ακόμη, οι Περιφέρειες αναλαμβάνουν έναν αποφασιστικό ρόλο στο σχεδιασμό των πολιτικών για την ανάπτυξη και την απασχόληση, μέσα από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) που διαχειρίζονται. Για τις Προσκλήσεις που θα απευθύνουν, οι Περιφέρειες θα βοηθηθούν, ώστε να αξιοποιήσουν τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία που σχεδιάζουμε.

Τέλος, αυξάνοντας σταθερά κάθε χρόνο τους Εθνικούς πόρους που κατευθύνονται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), ενισχύουμε περαιτέρω τους Δήμους και τις Περιφέρειες, για την υλοποίηση τοπικών έργων, που δεν θα ήταν επιλέξιμα στα Κοινοτικά προγράμματα.»

Οι Δήμαρχοι ζητούν περισσότερο από ποτέ, πιο ενεργή, διαχειριστική συμμετοχή στο Νέο ΕΣΠΑ, διεκδίκηση, που βρίσκει αντίθετο το β' Βαθμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ποιες οι προθέσεις σας στο θέμα αυτό; Τι έχετε πει ή αν όχι - ενδεχομένως - τι θα θέλατε να πείτε σε Δημάρχους και Περιφερειάρχες, ώστε να μη «χαθεί ούτε ένα Ευρώ», όπως χαρακτηριστικά επισημαίνετε σε κατά καιρούς τοποθετήσεις σας;

«Το αποφασιστικό ζήτημα σίγουρα δεν είναι ποιος θα διαχειριστεί τα χρήματα, αλλά αν θα υλοποιηθούν έργα, που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών και στις προτεραιότητες ενός συνεκτικού περιφερειακού σχεδιασμού. Σε αυτήν την κατεύθυνση, συνέργειες ανάμεσα στα δύο επίπεδα της Αυτοδιοίκησης μπορούν να είναι προωθητικές.

Οι Δήμοι είναι ήδη δικαιούχοι σε αρκετά προγράμματα του ΕΣΠΑ, που εκτείνονται από έργα στον τομέα του περιβάλλοντος μέχρι κοινωνικές δράσεις, όπως η λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας. Με την Υπουργική Απόφαση που εκδώσαμε τον Ιούνιο, οι Δήμοι (ιδιαίτερα οι μικροί, ορεινοί και νησιωτικοί) μπορούν πλέον να υποστηρίζονται πολλαπλά σε όλα τα στάδια, για την υποβολή προτάσεων και την υλοποίηση έργων μέσω του ΕΣΠΑ. Έχει δε συσταθεί ομάδα εργασίας – σε συνεργασία του Υπουργείου μας και της Μονάδας Οργάνωσης Διαχείρισης (ΜΟΔ) με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠΔ) – για την προτυποποίηση μελετών βασικών τύπων έργων, που θα βοηθά τους Δήμους να υποβάλουν προτάσεις.»

> Στις πρόσφατες φυσικές καταστροφές, η Κυβέρνηση έδειξε σωστά αντανακλαστικά

Σε κάτι επίκαιρο και ταυτόχρονα κρίσιμο Υφυπουργέ. Οι πρόσφατες καταστροφές από τις πλημμύρες κατέδειξαν ένα μεγάλο έλλειμμα στις υποδομές σε πολλές περιοχές της Χώρας. Υπάρχει κάποιος σχεδιασμός, για την αξιοποίηση πόρων του ΕΣΠΑ σε αυτήν την κατεύθυνση;

«Ανάπτυξη για μας δε σημαίνει μόνο μεγάλα έργα, αλλά οπωσδήποτε και έργα βασικών υποδομών (ύδρευση, αποχέτευση, δίκτυα ομβρίων υδάτων, τοπικοί δρόμοι) με άμεσο αντίκρισμα στην ποιότητα ζωής των τοπικών κοινωνιών.

Στις πρόσφατες φυσικές καταστροφές, η Κυβέρνηση έδειξε σωστά αντανακλαστικά και ανταποκρίθηκε τάχιστα στις άμεσες ανάγκες.

Δεν μπορούμε όμως πια, ως Πολιτεία, να σπεύδουμε για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, μόνο μετά από (αποτρέψιμες) καταστροφές. Απαιτούνται καλά σχεδιασμένα έργα ουσίας, που θα αντιμετωπίζουν τις ελλείψεις και παθογένειες δεκαετιών.

Στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ, έχουν ήδη εκδοθεί Προσκλήσεις, στον τομέα του περιβάλλοντος, που απευθύνονται στους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αφορούν έργα ύδρευσης ή διαχείρισης απαβλήτων, ενταγμένα σε έναν ολιστικό σχεδιασμό. Οι Προσκλήσεις συνάντησαν μεγάλο ενδιαφέρον από τους δυνητικούς δικαιούχους. Θα εκδοθούν και νέες Προσκλήσεις για έργα αναγκαίων τοπικών υποδομών.»

> Παιδικοί Σταθμοί: Ολοκληρωμένος σχεδιασμός για την ανάπτυξη των Δημοτικών υποδομών

Παιδικοί Σταθμοί. Περισσότερα παιδιά σε σχέση με πέρσι από τη μία πλευρά, δεκάδες χιλιάδες "εκτός" από την άλλη. Τι σκοπεύουν να πράξουν τα εμπλεκόμενα στο σημαντικό αυτό κοινωνικό ζήτημα Υπουργεία;

«Η Δράση για τους Παιδικούς Σταθμούς ανασχεδιάστηκε ριζικά, με αποτέλεσμα να απλοποιηθούν σημαντικά οι διαδικασίες και να διασφαλιστεί ότι, εξυπηρετούνται όλες οι οικογένειες που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας, σε όποια δομή επιλέξουν. Ακόμη, αυξήσαμε τον προϋπολογισμό της Δράσης, ώστε, ήδη με βάση τον αρχικό σχεδιασμό, να ωφεληθούν φέτος τα περισσότερα παιδιά από κάθε άλλη χρονιά λειτουργίας του Προγράμματος (81.000). Μέσα στην κρίση, βέβαια, οι ανάγκες πολλαπλασιάζονται. Όπως ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός από το βήμα της ΔΕΘ, μέρος των έκτακτων εσόδων από το διαγωνισμό για τις τηλεοπτικές άδειες θα αξιοποιηθούν για την κάλυψη αυτών των αναγκών και θα μεταφραστούν σε 15.000 επιπλέον θέσεις σε Παιδικούς Σταθμούς. Θα διασφαλιστεί ακόμη ότι, θα διατεθούν οπωσδήποτε όλα τα χρήματα που έχουν προβλεφθεί, με την ανακατανομή όσων vouchers δεν αξιοποιηθούν από τους αρχικούς δικαιούχους. Σε κάθε περίπτωση, για το μέλλον, η κάλυψη των αναγκών προϋποθέτει κι έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό για την ανάπτυξη των Δημοτικών υποδομών – με την ευθύνη να βαρύνει καταρχήν την Τοπική Αυτοδιοίκηση –, αλλά και για τη στήριξη της λειτουργίας, πλην των ιδιωτικών, και κοινωνικών/συνεταιριστικών παιδικών σταθμών.»

> Η αναβάθμιση της δημόσιας παιδείας και της δημόσιας υγείας, αποτελεί προτεραιότητα για την Κυβέρνησή μας

Θετική παρέμβαση του Υπ. Οικονομίας και στην Εκπαίδευση. Από πόρους του ΕΣΠΑ προσλαμβάνονται κάθε χρόνο και οι αναπληρωτές καθηγητές που είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία των σχολείων. Τι έγινε φέτος διαφορετικά, ώστε να ανοίξουν τα σχολεία κανονικά πριν λίγες μέρες;

«Σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, κινηθήκαμε γρήγορα και εξασφαλίσαμε εγκαίρως τα κονδύλια (350 εκατ. Ευρώ από το ΕΣΠΑ, το>

ΠΟΛΗ + ΠΟΛΙΤΙΚΗ / epoli.gr

>Εθνικό ΠΔΕ και τον Τακτικό Προϋπολογισμό) που απαιτούνταν για την πρόσληψη 21.000 αναπληρωτών εκπαιδευτικών.

Χάρη και στον σωστό σχεδιασμό του Υπουργείου Παιδείας, για πρώτη φορά μετά από 30 χρόνια, τα σχολεία λειτούργησαν κανονικά, χωρίς κενά, από την πρώτη μέρα, ακόμη και σε απομακρυσμένες περιοχές της Χώρας.

Σε συνθήκες κρίσης αποκαταστάθηκε δηλαδή η αυτονόητη κανονικότητα, που δυστυχώς δεν ήταν αυτονόητη ούτε πριν την κρίση.

Η αναβάθμιση της δημόσιας παιδείας, όπως και της δημόσιας υγείας, αποτελεί προτεραιότητα για την Κυβέρνησή μας κι αυτό το αποδεικνύουμε στην πράξη.»

Πρόγραμμα για τη Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα. Τι προβλέπει ο «ξεχωριστός», όπως τον έχετε χαρακτηρίσει αυτός "πυλώνας";

«Χωρίς μια ανοιχτή, συνεκτική και αποτελεσματική Δημόσια Διοίκηση, δεν μπορεί να υλοποιηθεί καμία πολιτική για την ανασυγκρότηση της οικονομίας ή για την οικοδόμηση κοινωνικού κράτους. Με αυτήν την έννοια, το Πρόγραμμα για τη Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα αποτελεί έναν ξεχωριστό πυλώνα του νέου ΕΣΠΑ, πλάι στον αναπτυξιακό και τον κοινωνικό.

Το πρόγραμμα (ύψους 477 εκατ. Ευρώ) έχει ενεργοποιηθεί ήδη στο σύνολό του και στοχεύει μεταξύ άλλων: (α) στην αναδιοργάνωση αλυσιτελών δομών, την απλοποίηση διαδικασιών, την εμπέδωση της διαφάνειας και του ελέγχου, (β) στην ενίσχυση της δημόσιας διοίκησης ως προς τη δυνατότητά της να σχεδιάζει και να παρακολουθεί την υλοποίηση πολιτικών, (γ) στην εκπαίδευση και κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων, (δ) στην ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Η έμφαση που αποδίδει η Κυβέρνηση στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση αποτυπώνεται και στη σύσταση της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής, υπό τον Πρωθυπουργό, για τον συνολικό σχεδιασμό των σχετικών δράσεων σε συνεργασία με τα επιμέρους Υπουργεία.

Το Πρόγραμμα στηρίζει τις υλοποιούμενες μεταρρυθμίσεις στη δημόσια υγεία – και πρώτα απ' όλα στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας –, στο Ασφαλιστικό Σύστημα, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Μέσω του Προγράμματος χρηματοδοτούνται ακόμη η σύσταση των γραφείων εξυπηρέτησης δανειοληπτών και της Ανεξάρτητης Αρχής που θα προσδιορίζει τη δανειοληπτική ικανότητα.

Οι δράσεις αυτές έχουν ξεχωριστή σημασία για μας, καθώς επιτρέπουν την εφαρμογή της πολιτικής μας για τα "κόκκινα" δάνεια.»

> Πελατειακή και σκανδαλώδης η διαχείριση του ΕΣΠΑ από τις προηγούμενες Κυβερνήσεις

Πρώτοι μεταξύ των "28" στην απορρόφηση κονδυλίων και αύξηση της Κοινοτικής χρηματοδότησης στο 100% για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013, αιτήματα πληρωμής από το '15 και διπλασιασμός της προκαταβολής για τη νέα Περίοδο 2014 – 2020. Αλήθεια, τι δεν έκανε η προηγούμενη Κυβέρνηση, που αντίστοιχα έκανε η νυν ηγεσία του Υπ. Οικονομίας, ώστε να φτάσουμε στα ζωτικής σημασίας, για την "επιβίωση" της Χώρας μας, αυτά αποτελέσματα;

«Οι επιτυχίες που αναφέρετε ήταν αποτέλεσμα, (α) διεκδικητικής διαπραγμάτευσης, (β) έγκαιρου και έλλογου σχεδιασμού, (γ) στενής παρακολούθησης της υλοποίησης των έργων. Δυστυχώς, όμως, το ζήτημα με τις προηγούμενες κυβερνήσεις δεν είναι μόνο τι δεν έκαναν – επιδεικνύοντας, ας πούμε, αδράνεια –, αλλά και τι έκαναν, εντελώς συνειδητά και ενεργητικά. Μιλώ για την ένταξη έργων με πελατειακά κριτήρια, συχνά την ύστατη ώρα, καθ' υπέρβαση κάθε προϋπολογισμού και κάθε λογικής.

Μέσα στο 2015, απαιτήθηκε ένας "αγώνας δρόμου" για να πετύχουμε την εξυγίανση των προγραμμάτων και την απορρόφηση των πόρων του ΕΣΠΑ 2007-2013, που εντέλει κράτησε την Ελληνική οικονομία. Αν δεν κατορθώναμε την εξυγίανση, οι υπερδεσμεύσεις στα προγράμματα θα σήμαιναν μια "δημοσιονομική βόμβα" 6 δισ. Ευρώ στα θεμέλια του κρατικού προϋπολογισμού. Όσο για το νέο ΕΣΠΑ, η υλοποίησή του, όπως επισημαίνετε, έχει προχωρήσει πολύ περισσότερο από ό,τι την αντίστοιχη χρονική στιγμή της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Έχει δε μπει σε στέρεες βάσεις, ώστε να αποτραπούν τα προβλήματα του παρελθόντος (διαφθορά, καθυστερήσεις). Προπάντων, το νέο ΕΣΠΑ σχεδιάζεται και υλοποιείται για να υπηρετήσει αναπτυξιακούς και κοινωνικούς στόχους, όχι πια πελατειακές πρακτικές.»

> Αδιάβλητη η αξιολόγηση των προτάσεων του ΕΣΠΑ - Οι ενδιαφερόμενοι αξίζει να συμμετάσχουν

Κλείνοντας κ. Χαρίτση, συμπληρώνεται ένας χρόνος από τη στιγμή που αναλάβατε καθήκοντα ως Υφυπουργός. Ποιες οι αρχικές σκέψεις, όταν αναλάβετε τη διαχείριση του σημαντικότερου Κοινοτικού χρηματοδοτικού "εργαλείου" για την ανάπτυξη της Χώρας, πόσο αυτές οι αρχικές σκέψεις έχουν βρει εφαρμογή, και ποιες οι σκέψεις αυτές σήμερα;

«Οι αρχικές σκέψεις αφορούσαν, από τη μία, την ευθύνη να διαχειριστούμε με διαφάνεια και να ανοίξουμε στην κοινωνία ένα σύστημα, το σύστημα ΕΣΠΑ, που ήταν για χρόνια σκανδαλωδώς κλειστό και αδιαφανές. Από την άλλη, μέριμνά μας ήταν να δώσουμε το στίγμα μας στο σχεδιασμό, τόσο των αναπτυξιακών δράσεων, ώστε να στοχεύουν σε ένα νέο πρότυπο δίκαιης ανάπτυξης, όσο και των κοινωνικών δράσεων, ώστε να στοχεύουν σε μόνιμες δομές κοινωνικού κράτους.

Το πρώτο ζητούμενο, το αυτονόητο της χρηστής διαχείρισης, που μόνο αυτονόητο δεν ήταν, το κάναμε πράξη. Κατοχυρώσαμε τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα, με την ανοιχτή πρόσβαση στα δεδομένα του συστήματος και με την αδιάβλητη, ανώνυμη αξιολόγηση των προτάσεων. Επιδιώκουμε ακόμη, μέσα από την πληροφόρηση, να αλλάξει η εικόνα του ΕΣΠΑ στην κοινωνία. Οι ενδιαφερόμενοι να πειστούν ότι, αξίζει τον κόπο να καταθέσουν προτάσεις.

Αλλά και το στίγμα μας έχουμε καταφέρει σε σημαντικό βαθμό να το δώσουμε, ανασχεδιάζοντας ριζικά τις δράσεις, με τους υπαρκτούς περιορισμούς, αλλά και με το πεδίο ακόμη ανοιχτό μπροστά μας. Ενδεικτικά αναφέρω την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, που μπορεί για μας να αποτελέσει έναν δυναμικό κλάδο της οικονομίας. Κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις εντάσσονται πλέον, για πρώτη φορά, ισότιμα στις προσκλήσεις επιχειρηματικότητας του ΕΣΠΑ, ενώ σύντομα θα εκδοθεί ειδική πρόσκληση για την ενίσχυση σχημάτων αυτού του είδους.»

PHOTOS: ΠΟΛΗ + ΠΟΛΙΤΙΚΗ / epoli.gr
Φωτογράφος: Γρηγόρης Μωυσιάδης